

Stockholms kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Kungsholmens grundskola
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Kungsholmens grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Kungsholmens grundskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 8 och den 11 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Kunskapsresultat för Kungsholmens grundsärskola saknas i Skolverkets nationella statistik (SIRIS). Skolinspektionen har inte heller fått ta del av någon sammanställd statistik avseende kunskapsresultat från skolan.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens tillsyn visar inget annat än att eleverna tillförsäkras trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-09-09
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-09-09

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Kungsholmens grundsärskola har stora brister i sitt systematiska kvalitetsarbete. Skolans resultat följs inte upp eller analyseras. Inte heller finns det några utvecklingsåtgärder som utgår från de nationella målen.

Vidare visar Skolinspektionens tillsyn att skolan behöver utveckla sitt hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete samt studie- och yrkesvägledning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den 9 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställ att elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete innefattar samtliga kompetenser som omnämns i skollagen.
- Ge eleverna studie- och yrkesvägledning utifrån sina egna behov och förutsättningar.

*Motivering till bedömning av brist**Elevhälsan arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande*

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Kungsholmens grundsärskola inte arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande. Dessutom är elevhälsan inte organiserad så att samtliga kompetenser inom elevhälsan arbetar hälsofrämjande och förebyggande. Skolan har möjlighet att anlita en psykolog vid behov av psykologiska insatser, men psykologen deltar inte i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Inte heller kurator och skolsköterska deltar i grundsärskolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Skolinspektionens utredning visar att även om samtliga kompetenser finns att tillgå inom grundsärskolans elevhälsa, används inte psykologens, skolsköterskans och kuratorns kompetenser inom det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

I intervju med elevhälsan uppges att det inte finns någon psykolog som deltar i elevhälsans arbete på skolan. Vidare uppger kuratorn att hen inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande på grundsärskolan, utan endast deltar vid utredningar. Kuratorn finns även tillgänglig för lärarna vid behov, om en lärare på eget initiativ uppsöker kuratorn. Skolsköterskan berättar i intervjun att hen inte är involverad i elevhälsans arbete på grundsärskolan mer än att hen genomför hälsoundersökningar.

Rektorn bekräftar i intervju att psykologen inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande, utan hyrs in vid behov. Däremot uppger rektorn att kuratorn har i uppdrag att arbeta även mot grundsärskolans elever, till exempel genom att ha kontakt med barn- och ungdomspsykiatri och vårdnadshavare. Kuratorn är även med på vissa möten, "Stor-EHT", då elevhälsan för grundsärskolan träffas, och kan enligt rektorn då arbeta mot grundsärskolan.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte ges vägledning och konkreta erfarenheter av betydelsen av olika val om fortsatt utbildning och yrkesinriktning.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverkan mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

I Skolinspektionens intervju med rektor framkommer att grundsärskolans elever inte får någon studie- och yrkesvägledning, mer än i årskurserna 7 och 8 inför gymnasiet.

Lärarna som undervisar på grundsärskolan berättar i intervjun att det inte finns någon organiserad eller strukturerad studie- och yrkesvägledning på grundsärskolan. Däremot pratar lärarna om yrken med eleverna som en del av ordinarie undervisning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten på Kungsholmens grundsärskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis

att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Följa upp och analysera kunskapsresultaten på skolenivå.
- Identifiera utvecklingsområden och besluta vilka åtgärder som ska vidtas.
- Dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Kungsholmens grundskola har brister i sitt kvalitetsarbete. Rektorn följer inte systematiskt upp och analyserar verksamhetens kunskapsresultat, samt utifrån detta beslutar och genomför utvecklingsåtgärder.

Det beror på att skollagen och läroplanen säger att det är rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av

utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Rektorn har delegerat uppföljningen av grundsärskolans resultat till en biträdande rektor. Rektor uppger även att hon har kontinuerlig kommunikation avseende grundsärskolans verksamhet med biträdande rektor. Trots detta kan rektorn i intervju inte uppge om grundsärskolans resultat följs upp på skolenivå eller vilka förbättringsåtgärder som vidtagits. Lärarna uppger i intervju att de inte varit med om att följa upp eller diskutera grundsärskolans resultat, mer än i elevernas individuella utvecklingsplaner. Lärarna känner inte heller till om skolledningen följer upp grundsärskolans resultat på något sätt.

Dessutom finns det varken kunskapsresultat, analys av grundsärskolans resultat eller förbättringsåtgärder dokumenterat i "verksamhetsberättelse 2015 för Kungsholmens grundskola", vilken enligt rektorn även gäller för grundsärskolan. Visserligen finns det ett mål som berör grundsärskolan i verksamhetsberättelsen, men detta mål utgår inte från de nationella målen utan handlar om att grundsärskolans elever ska inkluderas i grundskolans verksamhet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Kungsholmens grundsärskola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa konstaterade brister.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och

genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärn timer och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

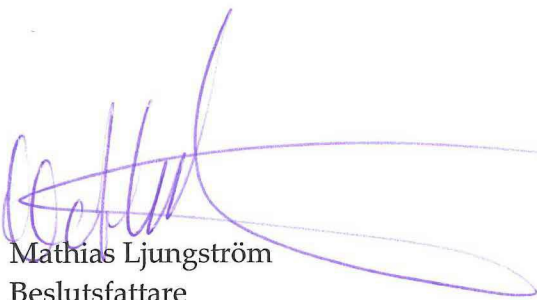
I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

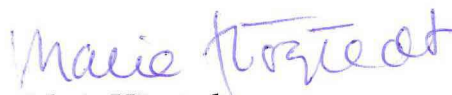
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Marie Högstedt
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Kungsholmens grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Kungsholmens grundskola

Kungsholmens grundsärskola är en kommunal grundsärskola med totalt 14 elever i årskurserna 1-9. Av dessa läser 8 elever ämnen och 6 elever ämnesområden.

Kungsholmens grundsärskola är en del av Kungsholmens grundskola.